Bents historie **Rev. 2021-02-18**

Henning fortæller:

Min far er født i 1919 på Ørbækgård på østfyn. Som den 7. søn i rækken. Drengene er født fra 1904 og frem. Pigen kom til i 1922. Theodora har stort set leveret et barn hvert andet år indtil hun tog tilløb i 1919 og var 3 år om at levere Dagny. Vi ved nu at der har været født en pige i omkring 1910.

Efter eget udsagn blev han lidt en mos dreng, som lærte en del færdigheder med madlavningen, bage brød og stege flæsk. Som vi aldrig senere fik dokumentation for, det overtog min mor, da hun kom til.

Far var dreng i 20-vernes mangelsamfund, hvor han nød godt af de store brødres aflagte tøj, træsko mv. Han lærte givetvis også de færdigheder, som han senere beherskede i mark og i stad. En sans for naturen, for det der gror – årstidernes rytme og hvad der var nødvendigt for at få tingene til at gro og vokse. I stalden lærte han at omgås og lytte til dyr, han lærte at malke, han lærte den lige vej fra jord til bord, fra stald til bord – han lærte at klare sig uden penge – for penge har der givetvis ikke været mange af i den daglige husholdning.
Derfor blev han og hans søskende også noget puritansk opdraget, og det smittede af på hele hans senere liv. Skulle en dreng dengang have noget, måtte han selv finde på eller søge hjælp hos andre, og far havde sikkert stor glæde af at lære af sine store brødre – men jeg ved det ikke.
Den der var nærmest var Martin, som var 2 år ældre. Børge var 4 år ældre, og derfor måske for stor til de små. Jeg tror at Børge allerede tidligt regnede sig for stor, og at Martin og far havde det rigtig godt sammen, og var fælles om at passe på Dagny, lige fra de var små.

Dagnys gener var arvet i lige linje fra farmor, Theodora, som jeg kun har kendt meget lidt, men jeg har kendt moster Meta – og hun var den lille hjertelige bondekone fra Thorsager med en velkomst så hjertelig, at man aldrig glemmer den – det sjove er, at jeg så den igen i tipoldebarnet – Eja 55 år senere.

Theodora var molbo – fra Thorsager ved Rønde på Djursland. – Jeg ved ikke så meget om hende, andet end hun på et tidspunkt blev Kalundborg jyde – vist nok oldfrue på Kalundborg Ladegård– og her traf hun en Kalundborg fynbo – Anders min farfar, som undtagelsesvis havde forladt sin fødeø – muligvis fordi han efter sigende havde aftjent værnepligt ved Livgarden, og på den måde havde gjort sin entre i den store verden. Han var blevet forvalter på selv samme gård og faldt for sin Theodora, som han bragte med sig til Fyn. http://da.wikipedia.org/wiki/Kaalund_Kloster

Hvordan de fik foden under eget bord på Ørbækgård, ved jeg ikke. Anders Laus (Lars) Møller Andersen kom fra Pederstrup, så Oldefar, Rasmus Andersen (1841) må have haft midler. Anders var førstefødt på Bøgehøjgård i Pederstrup, men det blev den 11 år yngre Christian Martin Andersen som sammen med sin kone Lisbeth overtog barndomshjemmet. Anders var den første Møller Andersen. Møller navnet stammer fra Sdr. Nærå Møllegård. (Se. Hans Larsens efterkommertræ for Hans Larsen.)

Købet af Ørbækgård er sket i omkring 1910, idet de første 3 drenge, Rasmus, Arne og Peter alle er født i Str. Højrup sogn, altså i Pederstrup.

Vi har et foto af Martin, Dagny og Bent i deres fine folkedragter (1929?) – men hvad de lavede i og med dragterne ved jeg ikke. Et er sikkert – det foregik ikke på kroen, men i forsamlingshuset. Kroen var det værste.

Jeg tror at far var glad for skolen, han holdt kontakten med lærer Schjødt i rigtig mange år – vist nok til han døde – jeg husker vi besøgte ham engang i Ørbæk, han boede nær Libavej. Far var god til at besøge folk – holdt sig ikke tilbage, og det holdt på alle dage. Schjødt må have haft et godt øje til knægten, for han fik ham på kort tid lært at spille violin til husbehov – og det havde han stor glæde af - ikke mindst da han kom op i 50-års alderen. Schjødt var også med til min konfirmation i 1959. En sjov ting er, at også Bodil har haft Schjødt som lærer, ligesom alle mine fætrer og kusiner i Ørbæk.

Tidens transportform var cykler, jeg ved ikke hvor mange de havde i familien, men afsted kom de, fra de var helt små. Far har fortalt at han og Martin i 1933-34 havde hørt om den nye Lillebæltsbro, og den ville de gerne se. Så de cyklede naturligvis til Middelfart og var heldige at komme med ud og se de store sænkekasser, inden de store bærepiller blev støbt.

De cyklede også flere gange til Thorsager og besøgte moster Meta og onkel Meinert Mortensen samt fætrene Knud, Morten og Peter, samt kusinerne Rigmor og Ellen m.fl. Morten blev senere forstander på Gymnastikhøjskolen i Ollerup, hvor Peter også fungerede som gymnastiklærer.

Anders har været fremsynet og fik sendt sine børn på skole, så godt som han kunne. Bent kom på Ringe Efterskole 1935, måske kun et halvt år, men han fik lært at regne og skrive (ret ulæseligt) og læse kunne han også, selv om jeg ikke tror, at han har læst forfærdelig mange bøger i de unge år.

Ringe Efterskole, forstander Hedemann, arrangerede en cykeltur til Sydslesvig, og på den tur overnattede hele holdet på Snoghøj Gymnastikhøjskole – heraf en livslang interesse for skolen, som senere blev arbejdsplads for Lille Marie, som senere blev forlovet og gift med fætter Peter Mortensen fra Thorsager.

I nogle år, mens far var formand for gymnastikforeningen i Smidstrup, fyldte han lastvognen op med foreningsmedlemmer, en række hønsekaser på hver side af ladet – en presenning over og så afsted til bl. a. Snoghøj. Vi så pigerne danse gymnastikken til egen sang og om aftenen spillede de Elverhøj på plænen, mens toget brusede over lillebæltsbruen lige over hovederne på os. Uforglemmelig stemningsfuldt.

Senere kom han så på Korinth Landbrugsskole 1943 – En rigtig god skole med lærerne Lindeaard og Karens far, Karen, som jeg senere var på Ollerup sammen med. Her fik han basal viden om gødningsplaner mv.

De tre førnævnte søskende gik til gymnastik sammen eller hver for sig i Ørbæk – vi har billeder, som viser, hvad mor kaldte nogle meget flotte Ørbækdrenge – jeg tror også at

moster Ebba havde blik for det. Der var jo opvisninger og fællestræninger, som også rakte til Frørup.

I 1939 bragte gymnastikken far til Lingiaden i Stockholm. Det var en stor oplevelse. Men jeg husker især hans oplevelse da Tyskerne marcherede ind på stadion i stram militær disciplin, hvor den folkelige feststemning forvandlede sig til dødsens stilhed. "For systern".

Om far tjente hjemme, ved jeg ikke, men jeg tror det – jeg har aldrig hørt om andre pladser – men så var der jo brødrene. Peter og Nete boede på et tidspunkt på Nordsjælland i Tikøb og drev frugtavl, og der var far med på et tidspunkt, og det gav vist ideen til, at der skulle plantes frugttræer på Ørbækgård, mod øst– ud til Odensevej – og det blev der, og det var indledningen til, at der kom mostproduktion til Ørbæk.

Den første most blev fremstillet på Ørbækgård, og opbevaret i glasballoner med halm isolering – i alt fald den most, som ikke blev drukket til de glade ungdomsfester – men galt gik det i en af de strenge vintre i 40erne –ballonerne sprang, og gode råd var dyre.

Enden blev at Peter og Nete købte ejendommen overfor, og det er en anden historie.

En anden af Fars cykleture gik til Hadsten, hvor mor var på husholdningsskole sammen med faster Dagny. Det var noget med at stå tidligt op og malke køerne og så komme afsted. Jeg tror det var sammen med Hans Lillesøe. Der var jo ikke noget med at besøge pigerne på værelserne og da slet ikke sove på skolen – så turen gik hjem igen samme aften.

Men stort var det, og de 3 måneders ophold blev mors store livsoplevelse, hvor hun udover husholdning fik en passion for amatørskuespil og sangskrivning og endelig fik hun 6 gode veninder, som hun skrev i vandrebog med i over 60 år. De sidste breve blev skrevet i 2003-4.

I 1939 blev far indkaldt til Dragonregimentet i Randers, og sprang derfor soldat den 9. april, hvor han fortalte, at de blev alarmeret tidligt om morgen og skulle stille i kasernegården i blå uniform, til hest, og bevæbnet til tænderne med sabel. Der stod de så korrekt opmarcheret, mens de tyske fly passerede hen over hovederne på dem. Herefter måtte de træde af og vende hjem. Dog skulle hestene lige afleveres til de landmænd i omegnen, som havde pasningspligt på hestene.

Mor havde fået øje på de kønne gymnastikdrenge inden krigen, og specielt far, men de tog en pause indtil mor så far i uniform, så var den hjemme. Tænk hvad det militære beredskab ikke har været skyld i. Nu var den hjemme og far og mor blev efter sigende forlovet i en grøft mellem Nyborg og Ørbæk, hvor de måtte krybe i ly for et flyvervarsel.

Efter tjenesten var far på Vallekilde Højskole, som kom til at betyde meget for ham, selvom han havde svært ved at lave gymnastik på grund af sit dårlige ben.
Historien med benet er, den at han blev opereret for en harmløs brok, men blev efterfølgende ordineret sengeleje, hvilket forårsagede en blodprop i benet, som gav ham et men, som han aldrig blev kvit.

Farbror Arne (måske sammen med svigerfar Carl Andreasen) havde i 1941 købt en gård i Pederstrup, Bjergløkkegård, hvor far blev ansat som bestyrer og med Dagny som husbestyrerinde.

Han må have fået orlov fra gården for i 1943, havde han et ophold på Korinth Landbrugsskole inden brylluppet kunne stå den 27. september 1943.

De fik 4 gode år i Pederstrup
Tæt på familierne på de 5. matrikler hvor Bøgehøjgård var den ene med Farbror Kristian
Jeg blev født under snestorm den 25. januar 1945, mor blev kun assisteret af en læge, som var i kjole og hvidt.
Blev passet af postens kone – Wickmann.
Var med i gymnastikforening lavede dilettant
Gar kunne ikke klare markarbejdet bag hestene på grund af benet.
Han faldt af et halmlæs og blev spiddet på en fork uden at komme noget til.

I 1947 lånte han 50.000 kr af farbror Arne, købte Smidstrup børnehjem og startede en samlecentral for fjerkræ og kaniner i Smidstrup.